

EDITURA PARALELA 45

Editor: Călin Vlasie

Redactare: Mugur Butuza
Tehnoredactare: Stelian Bigan
Coperta: Ionuț Broștianu
Prepress: Marius Badea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Înțelepciune indiană : (antologie) / Vasile Andru. -
Ed. a 2-a, reviz. - Pitești : Paralela 45, 2016
ISBN 978-973-47-2405-5

I. Andru, Vasile (antolog.)

821.214.32-82(082)=135.1

821.211-822=135.1

Copyright © Editura Paralela 45, 2016, pentru prezenta ediție

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

VASILE ANDRU

Înțelepciune
indiană
(antologie)

Ediția a II-a revizuită

Editura Paralela 45

India ca o mega-poveste

În culegerea de față am adunat texte care jalonează spațiul unei mari civilizații și rezumă lecția ei de înțelepciune.

Cartea aceasta este, într-un anumit sens, experimentală. Sau, mai bine zis, este *deschisă*. Povești cu tâlcuri, pentru fiii noștri ispitiți de televizor sau derutați de avalanșa informațională. După multă informație este nevoie, la urmă, de o scânteie de revelație.

Există, în rânduirea textelor, și o intenție de „periodizare” a culturii indiene. Dar fără rigoarea unui manual. Ci pentru nevoia de ordine, sau, mai bine zis, pentru bucuria ordinii.

Primele texte sunt alese din *Epoca profeților și a vizionarilor* (numiți *rishis*), venind din spre mileniul III î.Hr. până spre secolul I î.Hr. Cărțile acestei epoci sunt: *Vedele*, *Upanișadele*, *Mahabharata*.

Ignorantul și moartea¹

Trăia odată un om care râvnea să dobândească raiul și pentru aceasta el dădea ca ofrandă tot ce stăpânea.

El avea un fiu numit Naciketas („cel lipsit de cunoaștere”).

Când încă era copil, acest fiu cădea adesea pe gânduri. Întrebat la ce se gândește, el răspundea: „Nu știu, dar aș vrea să aflu. Cu cât mă gândesc mai mult, cu atât îmi dau seama că nu știu nimic”.

Acest răspuns i-a adus numele de Naciketas, „neștiutor sau sărac cu duhul.”

Tatăl său, dornic să dobândească raiul, s-a hotărât să renunțe la toată averea. A dat vitele familiei, s-a lepădat de turme, de grâne,

¹ Acest text este prelucrat după *Katha Upanishad*, una dintre Upanishadele cele mai vechi. Printr-o frumoasă poveste, suntem îndreptați spre cunoașterea absolutului: aceasta derivă întâi din cugetare, apoi din revelație, ni se spune.

Regele, maestrul și lebăda raiului

sau
Trezirea inteligenței¹

Într-o țară din Sud era o cetate numită Mahilaropya – „Bucurii curate”. Acolo trăia un rege numit Amra Shakti – „Putere Nemuritoare”. Supușii săi erau fericiți, iar regii cei mari se plecau la picioarele lui. El era cunoscător în multe științe și-n artele care înfrumusețează viața.

Acest rege avea trei feciori care erau tare proști. Ei se numeau: „Bogat în Putere”, „Fioros în Putere”, „Nesfârșit în Putere”.

Văzând regele că fiii săi erau neascultători la învățătură, i-a chemat pe sfetnici și le-a zis:

¹ Prescurtare după *Panchatantra* („Cele cinci cărți ale înțelepciunii”) de Vishnu Sharma, secolul II î.Hr.

Amita Bhose

Dragostea
dintre Krishna și Radha

Zorile inimii

Într-o zi, Hari¹, fiul lui Nanda, stând la umbra unui copac cu toți prietenii săi și păzindu-și cireada, spuse, după un răstimp de tăcere, cu privirea îndreptată spre prietenul său Subal:

— Ci spune-mi, prietene, ce să mă fac? De ce inima mea e așa de înflăcărată? Nu mai pot răbda. Cunoști oare răul care-mi macină ființa? Apleacă-ți urechea la vorbele mele, deslușește frământarea ce mă stăpânește.

— Inima ta suferă, îi răspunse Subal. Ce aș putea să-ți spun mai mult? O minunată vedenie s-a înfățișat ochilor tăi.

¹ „Slăvitul”, „Cel care înlătură suferințele”, apelativ al lui Krishna. Mitologia indiană folosește un mare număr de porecle și epitete pentru personajele importante. (Toate notele acestui text aparțin Amitei Bhose.)

Biserica văzută și cea nevăzută a Indiei

*„Între hinduși există mai mulți discipoli
ai lui Hristos decât printre creștini.”*

(Gheevarghese Mar Osthathios)

Dr. Mar Osthathios este mitropolit și profesor la Old Seminary, seminarul teologic ortodox din Kottayam, statul Kerala, sudul Indiei. Are o vârstă! (n. 9 decembrie 1918), dar este neobosit și destoinic: l-am văzut mereu în mișcare, la slujba religioasă, la seminar, la bisericile din dioceză.

S-a afirmat ca lider ecumenic, a participat la conferințe bisericești pe patru continente. A călătorit și-n România, oaspete al Patriarhiei. În urmă cu câțiva ani, a primit în India o delegație de înalți ierarhi români, în frunte cu Patriarhul României.

Ca autor de cărți, a publicat circa 30 de volume, din care 10 în limba engleză și 20

Cuprins

India ca o mega-poveste	5
-------------------------------	---

PARTEA I

PROFEȚI ȘI ILUMINAȚI

Ignorantul și moartea.....	11
----------------------------	----

Iazul vrăjit.....	20
-------------------	----

Maestrul Ashtavakra – sau cel
care a ascultat Vedele

încă din viața embrionară.....	27
--------------------------------	----

Începutul revelației lui Arjuna.....	31
--------------------------------------	----

Copacul nemuririi.....	41
------------------------	----

Gautama Buddha (563-438 î.Hr.) –

Sutra mării înțelepciuni

(Prajna Paramita).....	44
------------------------	----

Sutra dreptei contemplări

sau a luării de cunoștință.....	47
---------------------------------	----

Aforismele bunei viețuiri

(ale lui Buddha).....	51
-----------------------	----

Casa în flăcări.....	56
----------------------	----

Tiru-Valluvar (sec. I î.Hr.) – Cugetări, sau „Vedele tamile”	67
---	----

PARTEA a II-a

MAEȘTRI ȘI SUFLETE MARI

Regele, maestrul și lebăda raiului sau Trezirea inteligenței.....	75
Aforisme din Panchatantra	80
Sankara – Calea către iluminarea discipolului	90
Ramprasad – Cânturi devoționale.....	97
Narada și pricopseala vieții	100
Mahatma Gandhi – Aforisme și reguli de aur	105

PARTEA A III-A

VIGOAREA TRADIȚIEI AZI

Amita Bhose – Dragostea dintre Krishna și Radha	115
--	-----

PARTEA A IV-A

INDIA ȘI GÂNDIREA CREȘTINĂ

Biserica văzută și cea nevăzută a Indiei	193
Ghervaghese Mar Osthathios – Sacralitatea secularului. De la parohialism la ecumenism.....	197
Ghervaghese Mar Osthathaios – Despre misionarismul contemporan	212

PARTEA A V-A
INTERFERENTE ROMÂNNO-INDIENE

Mircea Eliade:

- Vorbește Rabindranath Tagore..... 233
Sergiu Al-George – Note indiene 243
George Anca – Miorița și Mahabharata 249
Amita Bhowe –
 Usanas – Kayus – Luceafărul..... 258

- India și România, azi – Un dialog
 între Vasile Andru și E.S. Rajiv Dogra,
 Ambasadorul Indiei în România 273